

Sygn. akt II K 925/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2013 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący SSR Elżbieta Frączak

Protokolant Katarzyna Araszczuk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Świdnicy B. K.

po rozpoznaniu w dniu 08.12.2011r., 28.03.2012r. 28.05.2012r., 31.07.2012r., 27.08.2012r., 11.02.2013r., 18.02.2013r., 27.02.2013r. roku sprawy karnej

S. L. (1)

syna H. i Z. z domu P.

urodzonego (...) w W.

oskarżonego o to, że:

I. w dniu w okresie od 1999 do 2004 r w Ś. woj. (...) działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu z K. S. (1), będąc funkcjonariuszem publicznym pełniąc funkcje Zastępcy W. Urzędu Gminy w Ś. nie dopełnił powierzonych mu obowiązków w zakresie gospodarowanie powierzonym mu mieniem w ten sposób, wydawał dyspozycje dokonania wypłat z konta depozytowego (...) na rzecz pracowników (...) w łącznej kwocie (...) wbrew obowiązującym przepisom prawa, działając na szkodę (...)

tj. o czyn z art. 231 § 1 kk w zw. z art. 12 kk

II. w dniu w okresie od 06-06-2001 r do 30-04-2003 r w Ś. woj. (...) działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z K. S. (1), będąc funkcjonariuszem publicznym pełniąc funkcje Zastępcy W. Gminy w Ś. nie dopełnił powierzonych mu obowiązków w zakresie gospodarowanie powierzonym mieniem w ten sposób, wydał dyspozycje dokonania wypłat z konta depozytowego (...) pobrał zaliczki na swoją rzecz w kwocie 4.200 zł wbrew obowiązującym przepisom prawa, działając na szkodę (...)

tj. o czyn z art. 231 § 2 kk w zw. z art. 12 kk

I. oskarżonego **S. L. (1)** uznaje za winnego tego, że w okresie od 27 kwietnia 2001 roku do 2 stycznia 2004 roku w Ś. woj. (...), działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z K. S. (1), jako funkcjonariusz publiczny pełniący funkcję zastępcy W. Gminy Ś., będąc zobowiązanym z mocy Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie terytorialnym /Dz.U. Nr 16, poz. 95 ze zm./ i wydanej na jej podstawie Uchwały Rady Gminy Nr (...) z dnia 18 listopada 1998 roku; Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym /Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zm./ i wydanych na jej podstawie zarządzeniach W. Gminy Ś. nr (...) z dnia 19 listopada 2002 roku i nr (...) z dnia 28 marca 2003 roku; § 15 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Ś. z dnia 21 października 1999 roku oraz zakresu obowiązków i odpowiedzialności służbowej pracownika samorządowego ustalonego na podstawie art. 100 Kodeksu Pracy oraz art. 15 i 16 Ustawy z dnia 22 marca 1990 roku o pracownikach samorządowych /Dz.U. z nr 21, poz. 124 ze zm./ do wykonywana powierzonych mu obowiązków w zakresie zarządu mieniem i nadzoru nad środkami finansowymi Gmina Ś. przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wbrew przepisom ustawy wydał dyspozycje dokonania

wypłat środków finansowych zgromadzonych na koncie depozytowym Urzędu Gminy w postaci nieoprocentowanych pożyczek na rzecz pracowników U.:

a) M. M. (1) na wniosek z dnia 27.04.2001r. na kwotę 4.000 zł, wypłaconą w/w dnia 30.04.2001r.

b) E. A. na wniosek z dnia 06.08.2001r. na kwotę 1.500 zł, wypłaconą w/w dnia 06.08.2001r.

c) A. S. (1) na wniosek z dnia 17.09.2002r. na kwotę 800 zł, wypłaconą w/w dnia 18.09.2002r.

d) K. S. (1) na wnioski z dnia:

- 06.06.2001r. na kwotę 14.800 zł, wypłaconą w/w dnia 06.06.2001r.

- 07.03.2002r. na kwotę 2.000 zł, wypłaconą w/w dnia 07.03.2002r.

e) A. R. na wnioski z dnia:

- 03.09.2001r. na kwotę 2.450 zł, wypłaconą w/w dnia 04.09.2001r.

- 26.05.2003r. na kwotę 1.000 zł, wypłaconą w/w dnia 27.05.2003r.

- 30.06.2003r. na kwotę 1.000 zł, wypłaconą w/w dnia 30.06.2003r.

- 05.09.2003r. na kwotę 2.500 zł, wypłaconą w/w dnia 05.09.2003r.

f) M. M. (2) na wnioski z dnia:

- 25.05.2001r. na kwotę 2.000 zł, wypłaconą w/w dnia 28.05.2001r.

- 13.08.2001r. na kwotę 1.000 zł, wypłaconą w/w dnia 14.08.2001r.

- 11.02.2002r. na kwotę 4.000 zł, wypłaconą w/w dnia 11.02.2002r.

- 05.03.2002r. na kwotę 2.000 zł, wypłaconą w/w dnia 01.03.2002r.

- 14.01.2003r. na kwotę 6.500 zł, wypłaconą w/w dnia 14.01.2003r.

- 02.01.2004r. na kwotę 3.000 zł, wypłaconą w/w dnia 14.01.2004r.

a także pobrał z tego konta na swoją rzecz pożyczki w dniach

-.

- 06.06.2001r. w kwocie 1.900 zł

- 20.02.2002r. w kwocie 1.500 zł

- 29.04.2003r. w kwocie 800 zł

tj. wypłacono z rachunku konta depozytowego łącznie kwotę 52.750 złotych narażając Gminę w ten sposób na szkodę w wysokości 220,35 złotych z tytułu nie dopisanych do rachunku konta depozytowego odsetek bankowych, czym naruszył przepisy ustawy z dnia 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych /Dz.U. Nr. 155, poz. 1014 ze zm./ i wydanych na jej podstawie rozporządzeń tj. Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001r. / Dz.U. nr 153, poz. 1752/ w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 grudnia 2000 roku w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych oraz szczegółowych zasad

i terminów rocznych rozliczeń i wpłat do budżetu przez zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych / Dz.U. nr 122, poz. 1333/, Ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku / Dz.U. nr 121, poz. 591/, Ustawy z dnia 26 listopada 1998 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999-2003 / Dz.U. nr 150, poz. 983 ze zm./,

tj. występku z art. 231 § 2 kk w zw. z art. 12 kk i za czyn ten na podstawie art. 231§2 kk wymierza mu karę roku pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 §1 i §2 kk i art. 70 §1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza na okres próby lat 2 /dwóch/;

III. na podstawie art. 624 §1 kpk zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych w sprawie zaliczając wydatki na rachunek Skarbu Państwa i obciąża go opłatą sądową w kwocie 180 złotych.

UZASADNIENIE

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Uchwałą Rady Gminy nr(...)z dnia 18 listopada 1998 roku wydaną na mocy Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie terytorialnym /Dz.U. Nr 16, poz. 95 ze zm./ S. L. (1) został wybrany na zastępcę wójta Gminy Ś.. Następnie, w związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 29 grudnia 1998 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa / Dz.U. Nr 162, poz. 1126/ ponownie powołany został na to stanowisko Zarządzeniami W. Gminy Ś. nr (...) z dnia 19 listopada 2002 roku i nr (...) z dnia 28 marca 2003 roku wydanymi już na podstawie Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym /Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zm./ z którego to stanowiska Zarządzeniem nr (...) z dniem 1 lipca 2004 roku został przez W. Gminy Ś. odwołany.

Dowód:

- akta osobowe oskarżonego w załączeniu

Do zakresu obowiązków oskarżonego, jako Zastępcy W. Gminy, zgodnie z § 15 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Ś. z dnia 21 października 1999 roku oraz z dnia 8 lipca 2003 roku, a także zgodnie z zakresem obowiązków i odpowiedzialności służbowej pracownika samorządowego ustalonego na podstawie art. 100 Kodeksu Pracy oraz art. 15 i 16 Ustawy z dnia 22 marca 1990 roku o pracownikach samorządowych /Dz.U. z nr 21, poz. 124 ze zm./ należało w szczególności kierowanie działalnością podległych mu referatów, ustalanie programów działania referatów i zapewnianie ich realizacji, nadzór nad prawidłowym i terminowym wykonywaniem zadań załatwianiem spraw przez pracowników referatów, prowadzenie spraw związanych z nadzorem nad jednostkami organizacyjnymi realizującymi zadania dotyczące zakresu działania referatów, odpowiedzialność za należyłą organizację pracy, prawidłowe i sprawne wykonywanie zadań, przestrzeganie przepisów prawnych oraz porządku i dyscypliny pracy, a także za realizację zadań z zakresu kontroli wewnętrznej, przedkładanie W. propozycji szczegółowego podziału zadań pomiędzy pracowników referatów wynikających z Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy oraz ustaw i przepisów wykonawczych, rozwiązywanie węzłowych problemów gospodarczego rozwoju gminy w zakresie problematyki powierzonej do nadzorowania, prowadzenie spraw związanych z zamówieniami publicznymi, przygotowanie dokumentacji inwestycji i remontów dot. gminy, opracowywanie wniosków w zakresie pozyskiwania środków finansowych z zewnątrz, prowadzenie zasobów kartograficznych gminy, nadzór nad sprawami rekultywacji wysypisk odpadów komunalnych, wyrobisk i nieczynnych żwirowni, rekultywacji dróg, nadzór nad wydawanymi postanowieniami dotyczącymi podziału geodezyjnego nieruchomości, nadzór, koordynowanie oraz odpowiedzialność za sprawy: z zakresu planu przestrzennego gminy; wynikające z przestrzegania prawa budowlanego; gospodarki lokalami, gospodarki mieszkaniowej; zmiany sposobu użytkowania lokalami użytkowymi, ochrony środowiska oraz gospodarki komunalnej. Nadto do obowiązków oskarżonego należało wykonywanie obowiązków W. w czasie jego

nieobecności, w tym podpisywanie dokumentów księgowych i finansowych oraz pism niezastrzeżonych do wyłącznej kompetencji wójta, a zatem wykonywanie obowiązków W. w zakresie zarządu mieniem (...) i nadzoru nad jej środkami finansowymi.

Dowód:

- Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy w Ś. z 21 października 1999r. k.734-786 i z dnia 4 grudnia 2003r. k. 259- 291;
- zakres obowiązków i odpowiedzialności oskarżonego – koszulka k. 367
- Instrukcja obiegu dokumentów - koszulka k. 367
- wyjaśnienia S. L. k. 424, 509, 535, 694-695, 705, 707v, 721v, 801-802,856-857;

Od dnia 16 lipca 1990 roku do 30 kwietnia 2004 roku, a więc również w okresie objętym zarzutami aktu oskarżenia, funkcję Skarbnika Gminy Ś. wykonywała K. S. (1). Do zadań Skarbnika Gminy należało m.in. wykonywanie określonych przepisami prawa obowiązków w zakresie rachunkowości tj. prowadzenie zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami rachunkowości i gospodarki finansowej Gminy, w tym prowadzenie obsługi finansowo- księgowej i rachunkowości budżetu (...), a także wydzielonych funduszy i środków, dokonywanie kontroli przeprowadzanych operacji gospodarczych oraz sprawdzanie prawidłowości i legalności ich dokumentowania włącznie z przygotowaniem i organizowaniem obiegu dokumentów finansowych a także sprawowanie nadzoru nad referatami Budżetu i Rachunkowości i (...). W ramach powierzonych jej zadań Skarbnik Gminy miała obowiązek stosowania przepisów prawa finansowego a w szczególności ustawy z dnia 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych /Dz.U. Nr. 155, poz. 1014 ze zm./ i wydanych na jej podstawie rozporządzeń tj. Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001r. / Dz.U. nr 153, poz. 1752/ w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 grudnia 2000 roku w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych oraz szczegółowych zasad i terminów rocznych rozliczeń i wpłat do budżetu przez zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych / Dz.U. nr 122, poz. 1333/, Ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku / Dz.U. nr 121, poz. 591/, Ustawy z dnia 26 listopada 1998 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999-2003 / Dz.U. nr 150, poz. 983 ze zm./.

Dowód:

- Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy w Ś. z 21 października 1999r. k.734-786 i z dnia 4 grudnia 2003r. k. 259- 291;
- zakres obowiązków i odpowiedzialności K. S. (1) k. 729-731
- Instrukcja obiegu dokumentów - koszulka k. 367
- wyjaśnienia S. L. k. 424, 509, 535, 694-695, 705, 707v, 721v, 801-802,856-857;
- wyjaśnienia K. S. (1) k. 427-429, 438-440, 514-518, 533-534, 682-683, 693-694, 705, 707v, 721v, 801-802 oraz jej zeznania w charakterze świadka k. 891v-892;

Gmina Ś., jak każda z jednostek samorządu terytorialnego posiadała w zakresie gromadzenia i gospodarowania zgromadzonymi środkami finansowymi konto bieżące, a także konto depozytowe przeznaczone do gromadzenia środków znajdujących się czasowo w dyspozycji jednostki. Na koncie depozytowym Gmina gromadziła środki finansowe wpłacane przez wykonawców jako wadnia z tytułu przystąpienia do przetargu, zabezpieczenia gwarancyjne wykonawców z tytułu należytego wykonania umów na rzecz Gminy, kaucje , kwoty sporne, czynsze wspólnot

mieszkaniowych, odsetki, lokaty i inne. Wpłaty dokonane na konto depozytowe Gminy lokowane były na oprocentowanym rachunku bankowym prowadzonym przez Bank (...) w Ś.. Wysokość oprocentowania na tym koncie w okresie objętym aktem oskarżenia oscylowała w granicach 0,5 do 2% w stosunku rocznym. Oprocentowanie sum depozytowych, będących własnością osób fizycznych, osób prawnych i innych podmiotów nie posiadających osobowości prawnej powiększa ich wartość.

Dowód:

- pismo Banku (...) k. 358,
- opinia biegłej z zakresu księgowości L. S. k. 369-471,
- opinia uzupełniająca biegłej L. S. k. 546-564, 566- 569,

Z konta depozytowego Gminy w okresie objętym zarzutami aktu oskarżenia, jak też i w okresie go poprzedzającym, wielokrotnie wypłacane były środki pieniężne na wydatki bieżące Gminy lub jej jednostek organizacyjnych. Operacje te dokonywane były w dwojaki sposób: poprzez przelewanie środków pieniężnych na konto bieżące Gminy oraz poprzez zapłatę zobowiązań wynikających z wykonanych na rzecz Gminy usług. Odbywało się to wówczas, kiedy na koncie bieżącym Gminy nie było środków obrotowych, a zachodziła pilna potrzeba wyasygnowania określonej kwoty z uwagi na zagrożenie obciążenia wysokimi odsetkami zwłoki czy też karami umownymi.

Dowód:

- protokół kontroli wewnętrznej k. 21-29,
- wyjaśnienia K. S. (1) k. 427-429, 438-440, 514-518, 533-534, 682-683, 693-694, 705, 707v, 721v, 801-802 oraz jej zeznania w charakterze świadka k. 891v-892;
- częściowo zeznania świadka S. W. k. 434-435, 723, 884v-885

Także w okresie wyżej opisanym, z konta depozytowego Gminy, udzielane były nieoprocentowane pożyczki osobom fizycznym na ich prywatne cele.

Pracownicy Urzędu Gminy wydziału finansowego i wyjątkowo osoby z poza tego kręgu, mając problemy finansowe lub rodzinne zwracali się do Skarbnika Gminy K. S. (1) o udzielenie im pomocy finansowej. Ta wyrażając na to zgodę informowała telefonicznie kasjerkę A. R. lub osobę ją zastępującą – M. M. (1) o wypłacie zaliczki z konta depozytowego i wydawała ustne polecenie wypłaty określonej osobie pieniędzy wskazując, iż mają być one wypłacone ze środków finansowych zgromadzonych na koncie depozytowym Gminy oraz wydawała polecenie wypłaty z banku pieniędzy z konta depozytowego. A. R. wypisywała wówczas czek, który zatwierdzali do wypłaty jako osoby upoważnione W. W. lub oskarżony S. L. (1) oraz oskarżona K. S. (1). Po przyniesieniu pieniędzy z banku (...) wypłacała zaliczkę pracownikowi. Następnie na czeku dokonywała adnotacji, iż wypłata nastąpiła z konta depozytowego oraz robiła raport kasowy zaznaczając tę okoliczność. W tzw. międzyczasie wypełniany był wniosek o udzielenie zaliczki. Wnioski wypełniane były przez pracownika biorącego zaliczkę osobiście, przez Skarbnika Gminy, albo innego pracownika księgowości, tj. świadka M. M. (1), M. M. (2). K. S. (1) wniosek taki zatwierdzała pod względem formalnym i rachunkowym, a następnie był on kierowany do podpisu pod względem merytorycznym oraz do zatwierdzenia do wypłaty przez oskarżonego, w teczce służbowej wraz z inną dokumentacją lub pracownik szedł do oskarżonego osobiście z prośbą o podpisanie złożonego wniosku. S. L. (1) jako zastępca W. podpisywał wnioski o „zaliczki” jako sprawdzone przez niego pod względem merytorycznym oraz zatwierdzał do wypłaty. Podpisywał je nawet wówczas gdy wniosek nie spełniał wymogów formalnych. Wiedział on przy tym, iż środki finansowe na ten cel będą pochodziły z konta depozytowego Gminy. Czynności tej dokonywał w zastępstwie W. Gminy S. W., a w okresie późniejszym W. T. M. pod ich nieobecność. Nadto, będąc w kłopotach osobistych i finansowych, oskarżony trzykrotnie osobiście zwrócił się do K. S. (1) z prośbą o

udzielenie mu pożyczek ze środków finansowych zgromadzonych na koncie depozytowym i takie nieoprocentowane pożyczki otrzymał.

Dowód:

- protokół kontroli wewnętrznej k.21-29;
- częściowo wyjaśnienia oskarżonej K. S. k. 427-429, 438-440, 514-518, 533-534, 682-683, 693-694, 705, 707v, 721v, 801-802, oraz jej zeznania w charakterze świadka k. 891v-892;
- częściowo wyjaśnienia S. L. k. 424, 509, 535, 694-695, 705, 707v, 721v, 801-802, 856-857;
- zeznania świadków:
- A. R. k. 191v- 192, 723v-724; 865v
- M. M. (1) k. 96-97, 110-111; 721v- 722; 884,
- M. M. (2) k. 93-95, 99, 720v-721, 883v-884
- A. S. (2) k. 105-106; 723v, 884v;
- A. S. (3) k. 74-77, 80-83, 704v-705; 866v
- C. Ś. k. 78-79, 84-87, 702v-704 ; 873v,
- E. A. k. 112-113, 724, 885v-886;
- M. B. k.103-104, 722, 886;
- częściowo zeznania świadka S. W. k. 434-435, 723, 884v-885;
- częściowo zeznania świadka T. M. k. 58-59, 705, 801, 865v-866.

W okresie od 27 kwietnia 2001 roku do 2 stycznia 2004 roku oskarżony S. L. (1) działając wbrew przepisom prawa wydał dyspozycje dokonania wypłat środków finansowych zgromadzonych na koncie depozytowym Urzędu Gminy w postaci nieoprocentowanych pożyczek na rzecz pracowników (...):

a)M. M. (1) na wniosek z dnia 27.04.2001r. na kwotę 4.000 zł, wypłaconą w/w dnia 30.04.2001r.

b)E. A. na wniosek z dnia 06.08.2001r. na kwotę 1.500 zł, wypłaconą w/w dnia 06.08.2001r.

c)A. S. (1) na wniosek z dnia 17.09.2002r. na kwotę 800 zł, wypłaconą w/w dnia 18.09.2002r.

d)K. S. (1) na wnioski z dnia:

-06.06.2001r. na kwotę 14.800 zł, wypłaconą w/w dnia 06.06.2001r.

-07.03.2002r. na kwotę 2.000 zł, wypłaconą w/w dnia 07.03.2002r.

e)A. R. na wnioski z dnia:

-03.09.2001r. na kwotę 2.450 zł, wypłaconą w/w dnia 04.09.2001r.

-26.05.2003r. na kwotę 1.000 zł, wypłaconą w/w dnia 27.05.2003r.

-30.06.2003r. na kwotę 1.000 zł, wypłaconą w/w dnia 30.06.2003r.

-05.09.2003r. na kwotę 2.500 zł, wypłaconą w/w dnia 05.09.2003r.

f)M. M. (2) na wnioski z dnia:

-25.05.2001r. na kwotę 2.000 zł, wypłaconą w/w dnia 28.05.2001r.

-13.08.2001r. na kwotę 1.000 zł, wypłaconą w/w dnia 14.08.2001r.

-11.02.2002r. na kwotę 4.000 zł, wypłaconą w/w dnia 11.02.2002r.

-05.03.2002r. na kwotę 2.000 zł, wypłaconą w/w dnia 01.03.2002r.

-14.01.2003r. na kwotę 6.500 zł, wypłaconą w/w dnia 14.01.2003r.

-02.01.2004r. na kwotę 3.000 zł, wypłaconą w/w dnia 14.01.2004r.

a także pobrał z tego konta na swoją rzecz pożyczki w dniach

-06.06.2001r. w kwocie 1.900 zł

-20.02.2002r. w kwocie 1.500 zł

-29.04.2003r. w kwocie 800 zł

Dowód:

- protokół kontroli wewnętrznej k.21-29;
- oryginały wniosków o zaliczki k. 740 (koszulka)

Księgowość w zakresie konta depozytowego Gminy od 1997 roku prowadziła M. M. (1). Z chwilą objęcia obowiązków K. S. (1) poleciła jej, aby o udzielanych zaliczkach wiedziało jak najmniej osób, a nadto wydała dyspozycje w zakresie ich księgowania w księgach rachunkowych konta depozytowego. Wszystkie wypłaty i zwroty pożyczek księgowane były, zgodnie z wcześniejszą instrukcją Skarbnika Gminy, w ewidencji analitycznej na „mylnych” operacjach oraz na odsetkach. Operacje te nie powstały wskutek mylnych wypłat czy wpłat, które do czasu wyjaśnienia są księgowane na koncie (...), ale w wyniku świadomego działania osób zainteresowanych. W związku z perspektywą zmiany zatrudnienia i objęcie stanowiska głównego księgowego w Gminnym Ośrodku Pomocy (...) M. M. (1) pojęła starania o spłatę pobranych przez oskarżonego S. L. (1), K. S. (1) oraz M. M. (2) pożyczek z konta depozytowego. Mimo wielokrotnych monitów świadka pożyczki nie zostały rozliczone. W związku z powyższym, na kilka dni przed 11.10.2004r. świadek M. M. (1) zwróciła się do A. S. (3) pełniącej funkcję Skarbnika Gminy od 16.02.2004r. celem zgłoszenia nieprawidłowości rachunkowości w/w konta oraz braku pieniędzy na koncie bankowym, jednak nie ujawniła wówczas szczegółów. W dniu 11.10.2004r. skierowała też do W. Gminy pismo informujące o pobranych i niespłaconych przez pracowników zaliczkach z konta depozytowego, wskazując konkretne osoby podając w nim także, że „zaliczki” te były wypłacane na polecenie oskarżonej i na jej polecenie księgowane jako „mylne wydatki” w księgach rachunkowych konta depozytowego. W dniu 21.10.2004r. oskarżony S. L. (1) złożył do wójta T. M. wniosek o potrącenie z bieżących poborów kwoty 800zł na poczet spłaty pobranych zaliczek oraz zobowiązał się spłacić pozostałą należność z tego tytułu w dwóch ratach do dnia 30.11.2004r., co też uczynił. W związku z informacją M. W. Gminy -T. M. zleciła kontrolę wewnętrzną, którą przeprowadziła świadek C. Ś. w okresie od 12-13.10.2004r. Z czynności tej w dniu 12.10.2004r. świadek C. Ś. sporządziła protokół nr (...) w zakresie prawidłowości prowadzenia konta depozytowego. W protokole tym ustalono na podstawie rozmów i oświadczeń pracowników, którym udzielano „zaliczek – pożyczek” z konta depozytowego, że zaliczki te były przez nich pobrane na cele prywatne bez obowiązku uiszczenia odsetek i niejednokrotnie bez określenia terminu ich spłaty oraz z uwagi na problemy finansowe. Większość

wniosków o udzielenie „zaliczek” nie spełniała wymogów formalnych wynikających z instrukcji obiegu dokumentów oraz przepisów prawa finansowego, w tym przepisów ustawy o rachunkowości.

Proceder ten nie został ujawniony w wyniku przeprowadzanych kontroli I. O. we W. dokonanych w okresie od 01.01.2000r. do 30.09.2002r. Izba Obrachunkowa pismem pokontrolnym z dnia 14 marca 2003r. kierowanym do W. Gminy stwierdziła nieprawidłowości w zakresie gospodarki pieniężnej i rachunkowości Gminy, w tym w prowadzeniu konta depozytowego oznaczonego, jako konto nr (...), gdyż nie odzwierciedlało ono stanu faktycznego. W ewidencji tego konta figurowały zobowiązania nierealne (nieistniejące) i przedawnione (np. niezwrócone wadła wpłacone przez wykonawców, którzy nie wygrali przetargów oraz kwoty zabezpieczeń z tytułu rękojmi i gwarancji od wykonanych umów, które winny być już zwrócone wpłacającemu wobec upływu terminu zabezpieczenia).

Dowód:

- protokół kontroli wewnętrznej k.21-29;
- częściowo wyjaśnienia oskarżonej K. S. k. 427-429, 438-440, 514- 518, 533-534,682-683, 693-694, 705, 707v, 721v, 801-802 oraz jej zeznania w charakterze świadka k. 891v-892;
- częściowo wyjaśnienia S. L. k. 424, 509, 535, 694-695, 705, 707v, 721v, 801-802, 856-857;
- zeznania świadków:
 - A. R. k. 191v- 192, 723v-724; 865v
 - M. M. (1) k. 96-97, 110-111; 721v- 722; 884,
 - M. M. (2) k. 93-95, 99, 720v-721, 883v-884
 - A. S. (2) k. 105-106; 723v, 884v;
 - A. S. (3) k. 74-77, 80-83, 704v-705; 866v
 - C. Ś. k. 78-79, 84-87, 702v-704 ; 873v,
 - E. A. k. 112-113, 724, 885v-886;
 - M. B. k.103-104, 722, 886;
 - częściowo zeznania świadka S. W. k. 434-435, 723, 884v-885;
 - częściowo zeznania świadka T. M. k. 58-59, 705, 801, 865v-866,
 - pismo oskarżonego S. L. k. 32
 - pismo M. M. (1) k. 30
- ustalenia kontroli kompleksowej Regionalnej Izby Obrachunkowej k. 117-124
- opinia biegłej z zakresu księgowości L. S. k. 369-471,
- opinia uzupełniająca biegłej L. S. k. 546-564, 566- 569

Na skutek działań Skarbnika Gminy K. S. (1) i Zastępcy W. Gminy S. L. (1) z rachunku konta depozytowego Gminy wypłacono osobom fizycznym, na ich prywatne potrzeby, nieoprocentowane pożyczki na łączną kwotę (...)złotych narażając w ten sposób Gminę Ś. na szkodę w wysokości (...) złotych z tytułu nie dopisanych do rachunku konta depozytowego odsetek bankowych. Pobrane kwoty pożyczek oraz należne od nich odsetki liczone zgodnie z wysokością

ustaloną według oprocentowania obowiązującego dla konta depozytowego zostały w całości przez pożyczkobiorców zwrócone.

Dowód:

- protokół kontroli wewnętrznej k.21-29;
- dowody wpłat k.60, 72, 73;
- dokumenty księgowe k. 60-73, 194-247;
- opinia biegłej z zakresu księgowości L. S. k. 369-471,
- opinia uzupełniająca biegłej L. S. k. 546-564, 566- 569;

Ujawnione podczas kontroli wewnętrznej nieprawidłowości w zakresie gospodarki finansowej Gminy, a w szczególności w zakresie prowadzenia konta depozytowego i udzielania zaliczek z tego konta, były podstawą złożenia przez T. W. Gminy Ś., zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Dowód:

- protokół kontroli wewnętrznej k.3-5, 21-29;
- zeznania świadka T. M. k. 58-59, 705, 801, 865v-866

Oskarżony S. L. (1) urodził się (...) w W., z zawodu jest inżynierem budownictwa lądowego, jest żonaty, posiada dwoje dorosłych dzieci, nie ma nikogo na utrzymaniu. Nie był on uprzednio karany.

Dowód:

- dane osobo – poznawcze k. 423,
- akta osobowe w załączeniu,
- dane o karalność k. 572, 673, 912,

Na całym etapie postępowania karnego oskarżony nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów. W postępowaniu przygotowawczym odmówił składania wyjaśnień. W postępowaniu sądowym powołał się na wyjaśnienia złożone w odpowiedzi na akt oskarżenia oraz zaznaczył, że w tym czasie jak on pobierał zaliczki to odsetki w bankach nie były już takie wysokie. Oskarżony wyjaśnił także, że zwrócił się do oskarżonej o udzielenie zaliczki, bo posiadał kłopoty finansowe, a nie miał zdolności kredytowej, gdyż był już zadłużony z tytułu kredytu . Dalej podał, że pierwszą zaliczkę wziął na adwokata, bo Prokurator postawił mu zarzut. Kiedy wyznał K. S. (1), że potrzebuje pieniędzy ta odpowiedziała że „możemy dać zaliczkę.” Zaliczkę akceptował „pan W.”, z którym rozmawiał i on się na to zgodził. Oskarżony wyjaśnił również, że nie wiedział skąd pochodzą pieniądze, nie orientował się wówczas w kontaktach gminy, nie wiedział co to jest konto depozytowe, a na co inne. Zapewnił także, że gdyby wiedział, że to jest niegodne z prawem nigdy by nie napisał wniosku o zwrot tych zaliczek w ratach, bo właśnie wówczas wszystko wyszło na jaw (k.694v), a gdyby nie napisał tego wniosku to nowa Pani Skarbnik nie wiedziałaby, że uprawiany był taki proceder. Dalej stwierdził, że jak został zastępcą W. w listopadzie 1998r. to podział tych wszystkich kont to była dla niego „czarna magia”. Stwierdził również, że po trzech latach dowiedział się, że jest podział kont. Oskarżony przyznał, że była taka sytuacja, że K. S. (1) przysłała do niego z fakturą wykonawczą do zapłaty, powiedziała, że nie ma środków na koncie bieżącym i spytała czy można wypłacić z konta depozytowego. Na pytanie oskarżonego czy tak można, odpowiedziała, że niejednokrotnie tak już robili. Oskarżony wyjaśnił ponadto, że nie pamięta czy na wnioskach o udzielenie zaliczki były adnotacje „depozyty” i że nie widział takich adnotacji przy przedkładaniu mu wniosku do podpisu. A także, że podpisując wnioski nie sprawdzał całego dokumentu z uwagi na ilość przedkładanych dokumentów, mając zaufanie

do osoby przedkładającej dokument do podpisu. Oskarżony stwierdził, że wiedział, że środki finansowe na pobrane przez niego zaliczki były z konta Gminy, ale myślał, że to były środki z bieżącego konta Gminy a nie z depozytów. Oskarżony przyznał, że pracownicy księgowości przychodzili do niego po podpisanie wniosków, ale nie pamięta czy były one wypełnione prawidłowo. Podał także, że prawdopodobnie pytał na jaki cel ma być udzielona zaliczka.

Przed Sądem orzekającym oskarżony skorzystał z prawa do odmowy wyjaśnień i podtrzymał swoje wcześniejsze wyjaśnienia. Po okazaniu oskarżonemu oryginałów wniosków o zaliczkę wskazał on, które zostały przez niego merytorycznie zatwierdzone i odniósł się również do wniosków własnych. Odpowiadając na pytania wyjaśnił, że przedkładane wnioski do zatwierdzenia merytorycznego i polecenia wypłaty były zawsze opatrzone podpisem Skarbnika, a nadto były kompletne i wypełnione, a sprawdzenie merytoryczne wniosku to był po prostu wymóg formalny przez złożenie podpisu. W jego ocenie gospodarka finansowa gminy, a także i konta gminne to cała ta materia należała do Skarbnika Gminy. Podał także, że mimo braku adnotacji na wniosku o koncie z którego mają pochodzić pieniądze, podpisywał je zawierając głównej księgowej z uwagi na dużą ilość dokumentów, przy czym zawsze przed podpisaniem pytał pani Skarbnik czy wszystko jest ok. a ona odpowiadała, że tak. Wskazał również, że skoro wniosek był podpisany przez Skarbnika, to nie rodziło to z jego strony podejrzeń, że są nieprawidłowości. Zaznaczył on również, że spraw w samorządzie jest tak dużo, że nie było czasu by prowadzić jakiegokolwiek rozmowy poprzedzające udzielenie danej zaliczki. Jednocześnie oskarżony oświadczył, że wiedział, że gmina posiada konto dotyczące rachunku bieżącego i depozytów, a także zorientowany był w zakresie kont specjalnych, gdzie ich założenie narzucane było przez banki, w przypadku ubiegania się przez gminę np. o dotacje. Ponadto z wyjaśnień oskarżonego wynika, że był on również zorientowany, że zaliczki mogły być wypłacane z konta bieżącego i że z konta depozytowego nie powinno się tego robić. Oskarżony podkreślił, że w momencie podpisywania przez niego wniosków, na żadnym wniosku nie było zapisu, że zaliczka ta będzie pochodziła z konta depozytowego. W jego ocenie to Skarbnik Gminy wraz z kasjerką podejmowały decyzje o wypłacie zaliczek z konta depozytowego, a adnotacje na wniosku dotyczącą konta depozytów nanosiła najprawdopodobniej Skarbniczka. Odnosząc się do zaliczek wypłaconych na jego rzecz oskarżony oświadczył, że zatwierdzane one były przez wójtów W. i M., którzy również nie mieli wiedzy, że zaliczki te pochodzą z konta depozytowego i podkreślił, że zatwierdzali oni też inne wnioski o zaliczki. Oskarżony stwierdził także, iż w okresie jego kadencji były dwukrotnie kompleksowe kontrole Regionalnej Izby Obrachunkowej i nie stwierdziły one żadnych prawnych nieprawidłowości w zakresie gospodarki finansowej w tym wypłaty zaliczek i nie jest mu wiadomo dlaczego nieprawidłowości nie zostały wykazane, ani też nie wie jak funkcjonuje księgowość. Nadto wyjaśnił, że jego przełożeni zarówno wójt S. W. jak i T. M. nie mieli zastrzeżeń co do jego decyzji w zakresie gospodarki finansowej. Dodatkowo oskarżony oświadczył, iż jego podstawową działalnością były inwestycje i remonty, gospodarka komunalna i nieruchomości, a pod nieobecność wójta były czynności dodatkowe w jego zastępstwie do których m.in. należało podpisywanie pism i zatwierdzanie wniosków o zaliczkę jak też podpisywanie decyzji, z tym że do tych ostatnich wymagane było pełnomocnictwo wójta.

Sąd zważył co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, iż w zakresie przypisanego oskarżonemu S. L. (1) czynu jego sprawstwo i wina nie budzi najmniejszych wątpliwości.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się w głównej mierze na dowodach w postaci zeznań świadków K. S. (1), M. M. (1), A. R., A. S. (3), C. Ś., E. A., S. W., M. B., M. M. (2), A. S. (2), T. M., wyjaśnieniach oskarżonego S. L. (1) w części zgodnej z ustalonym stanem faktycznym. Ponadto Sąd posłużył się dowodami w postaci dokumentów a przede wszystkim oryginałami wniosków o zaliczki, dowodami wpłat, dokumentami operacji księgowych, protokołami kontroli wewnętrznej, opiniami biegłej z zakresu rachunkowości, ustaleniach kontroli kompleksowej R., źródłami zakresu uprawnień i obowiązków oskarżonego, jego aktach osobowych, Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy w Ś. z 21 października 1999r i z dnia 23 grudnia 2003 r instrukcji obiegu dokumentów, danych o karalności oskarżonego i innymi dowodami.

Zeznania świadków K. S. (1) oraz M. M. (1) były dowodami o szczególnym znaczeniu dla poczynienia ustaleń faktycznych w sprawie i dokonania oceny prawnej działania oskarżonego w ramach przedstawionych mu zarzutów,

bowiem wymienieni świadkowie posiadają najpełniejszą wiedzę dotyczącą okoliczności związanych z udzielaniem zaliczek z konta depozytowego Gminy oraz sposobem ich księgowania w księgach rachunkowych.

W trakcie postępowania K. S. (1) Skarbnik Gminy Ś. w latach 1990 – 2004 wyjaśniła, że w Urzędzie przyjęta była praktyka tego rodzaju, że gdy brakowało pieniędzy na koncie bieżącym gminy to zakupów dokonywano z konta depozytowego i W. S. W. o tym wiedział. Robiono tak, aby uniknąć płacenia odsetek oraz kar umownych. Nadto podała ona, że już przed okresem objętym zarzutami aktu oskarżenia była praktyka wypłaty zaliczek z konta depozytowego, jednak były to przypadki sporadyczne i nie pamięta kto wówczas zatwierdzał merytorycznie i do wypłaty takie wnioski. Podała ona również, że w okresie objętym zarzutami pracownicy składali wnioski o wypłatę zaliczek na poczet wynagrodzeń z konta depozytowego wprost do niej i wnioskowane kwoty były wypłacane ale szczegółów nie pamięta. Po okazaniu jej kolejnych wniosków o wypłatę zaliczek na jej rzecz oraz innych pracowników wskazała, kto podpisał każdy z okazanych jej wniosków pod względem formalnym i rachunkowym, merytorycznym oraz zatwierdził go do wypłaty. Już w początkowym etapie postępowania oświadczyła, że oskarżony S. L. (1) wiedział o udzielaniu pożyczek z konta depozytowego oraz zatwierdzał wnioski o zaliczkę pod względem merytorycznym oraz do wypłaty (k.428, 439) i w dalszym jego etapie konsekwentnie oświadczenie to podtrzymywała. Składając wyjaśnienia w charakterze oskarżonej w dniu 27.11.2007r. (k.515) przyznała się do popełnienia obu zarzucanych jej czynów i podtrzymała dotychczas złożone wyjaśnienia oraz podała, że „W. W. nie wiedział o tym, że ja wspólnie z L. dokonywałam wypłat z zaliczek z konta depozytowego Gminy”, bo o fakcie pobierania zaliczek z konta depozytowego urzędu nie informowała go, a on jej o to nie pytał. Podała, że odbywało się to w taki sposób, że w pierwszej kolejności „szła do S. L. (1), on wyrażał zgodę na wypłatę takiej zaliczki, dopiero osoba zainteresowana uzupełniała wniosek o zaliczkę i po uzupełnieniu druku szła do S. L. (1) merytoryczne zatwierdzenie do wypłaty takiej zaliczki i dopiero wtedy była wypłacana taka zaliczka”. W dalszym postępowaniu dodała również, że oskarżony nigdy nie pytał przy podpisywaniu wniosku czy można dokonać takich wypłat z konta depozytowego i czy jest to zgodne z prawem/ k.683/. Przed sądem orzekającym słuchana w charakterze świadka K. S. (1) podtrzymała swoje wyjaśnienia a nadto zeznała, że wnioski o zaliczkę podpisywali również W. W. i M. oświadczając równocześnie, iż nie pamięta czy osoby te, jak też i oskarżony, wiedziały z jakiego konta wypłacane są zaliczki i czy je informowała, że będą one pochodziły z konta depozytowego, po czym w odpowiedzi na pytania podała, że W. W. i M. nie wiedzieli z jakiego konta wypłacane są pieniądze, natomiast S. L. (1) o pochodzeniu środków finansowych powinien wiedzieć ponieważ z wnioskami własnymi o zaliczki chodziła do niego osobiście celem zatwierdzenia i mówiła mu wprost z jakiego konta będą na te zaliczki pobierane pieniądze. W jej ocenie oskarżony wiedział również, że pieniądze na poczet wnioskowanych przez niego pożyczek będą pochodziły z konta depozytowego chociaż już tego nie pamięta. Zeznając jednak dalej świadek stwierdziła, że jest raczej pewna tego, że oskarżony wiedział, że pieniądze będą pochodziły z depozytów, bo inaczej musiałyby być pobierane z wynagrodzenia, a pieniądze te nie były potrącane, a nadto pożyczki były brane na dłuższy czas i w tym okresie nie było żadnych spłat. Świadek ten zeznał również, że mogło nie być adnotacji „depozyty” na wniosku kiedy był przedkładany do podpisu ale adnotacja o tym musiała być naniesiona przed wpłynięciem wniosku do kasy bo kasjerka musiała wiedzieć z jakiego konta te pożyczki wypłacić. Adnotacja taka nanoszona była przez nią osobiście lub też M. M. (1), a kiedy jej nie było kasjerka telefonicznie ustalała z nią, bądź też z pracownikami księgowości z jakiego konta ma pieniądze wypłacić. Dodatkowo świadek zeznała, że zwracała się do oskarżonego o podpisanie wniosków pod nieobecność W. W.. W trakcie postępowania podała ona również, że wnioski o zaliczkę wymagały jej podpisu oraz W. Gminy lub pod jego nieobecność jego zastępcy i były przez nich sprawdzane pod kontem merytorycznym. Jeżeli zawierały braki formalne to były one w terminie późniejszym usuwane. Całą księgowość konta depozytowego prowadziła M. M. (1) i to ona „odnotowywała te zaliczki”. Zaliczki były księgowane na tzw. konto mylne po to, aby była to oddzielna pozycja, jeżeli chodzi o rozliczenie, żeby po prostu pieniądze te nie zginęły i aby mogły bezpiecznie wrócić na konto depozytowe. Tego rodzaju księgowanie spowodowało, że kontrola Regionalnej Izby Obrachunkowej nie stwierdziła żadnych nieprawidłowości związanych z wypłatami środków finansowych z konta depozytowego. K. S. (1) zdawała sobie sprawę z faktu, iż zaliczki wypłacane na rzecz pracowników z tego konta dokonywane były niezgodnie z prawem bo wypłaty z tego konta mogły być dokonywane dopiero po spełnieniu wymogów ustawy i wprost stwierdziła że „można powiedzieć, że jako pracownicy zrobiliśmy sobie z tego konta kasę zapomogowo-pożyczkową”.

W ocenie sądu, zeznania tego świadka zobrazowały wieloletnią praktykę w zakresie zarządu mieniem jak i nadzoru nad środkami finansowymi Gminy Ś. z naruszeniem przepisów prawa, poprzez podejmowanie środków z konta depozytowego Gminy wbrew przepisom ustawy, w tym udzielanie pożyczek z tego konta na rzecz osób fizycznych - pracowników Urzędu Gminy na ich prywatne cele, w okresie wskazanym w części dyspozytywnej wyroku, sposób w jaki to się odbywało i wskazały osoby odpowiedzialne za tego rodzaju działania, które w sposób świadomy podejmowały w tej kwestii decyzje merytoryczne, a więc swoją osobę jako ówczesnego Skarbnika Gminy oraz Zastępcę W. oskarżonego S. L. (1). Należy stwierdzić, że nie ma żadnych racjonalnych podstaw ku temu, żeby zeznania tego świadka mogły być ocenione inaczej niż najpełniejsze, a przy tym obiektywne w swojej treści, bezstronne i wiarygodne, zaś ewentualne w nich nieścisłości nie wynikają ze stosunku osobistego świadka do oskarżonego i chęci bezpodstawnego go pomówienia o wspólne bezprawne działania, ale z uzasadnionej niepamięci z uwagi rozciągnięty przecież na kilka lat okres tych zachowań, jak też z uwagi na wieloletni upływ czasu od zakończenia ostatniej czynności sprawczej w dniu 2 stycznia 2004 roku. Brak jest również podstaw do przyjęcia, że świadek ten jest obecnie zainteresowany sposobem niekorzystnego dla oskarżonego rozstrzygnięcia niniejszego postępowania. Ponadto okoliczności przez niego podane potwierdzają inne dowody w tym postaci zeznań świadka M. M. (1), która zajmowała się prowadzeniem księgowości konta depozytowego gminy. Świadek ten zeznał, że po podjęciu przez nią pracy w Gminie K. S. (1) poinstruowała ją o sposobie księgowania w księgach rachunkowych udzielanych pracownikom na cele prywatne pożyczek z konta depozytowego tj. pod pozycją mylnie lub na odsetkach, oraz poleciła utrzymywać tajemnicę by o tym procederze wiedziało jak najmniej osób. Z zeznań M. M. (1) wnika, że niektóre z osób, które pobierały zaliczki miały kontakt z wnioskami jedynie przy potwierdzeniu w kasie wypłaty pieniędzy lub ich przelewie na inne konto gminy celem spłaty ich wiarygodności względem Gminy. Słuchana po raz pierwszy w postępowaniu przygotowawczym M. M. (1) oświadczyła, że oskarżony wiedział o udzielaniu zaliczek z konta depozytowego na cele prywatne. Świadek stwierdziła, że osobiście była u oskarżonego w celu zatwierdzenia jej własnego wniosku, na którym widniała adnotacja „depozyty”. Co prawda świadek w późniejszych zeznaniach zaznaczyła, iż nie jest pewna tego, że oskarżony S. L. (1) wiedział, z jakich środków pożyczki te były wypłacane i że w ogóle wiedział o udzielaniu zaliczek na cele prywatne z konta depozytowego to przed sądem orzekającym świadek oświadczyła, że skoro wcześniej zeznała, że oskarżony miał świadomość tego, że pieniądze pochodziły z konta depozytowego, to widocznie tak myślała ale obecnie z uwagi na upływ czasu nie potrafi tego ocenić. Podała również, że oskarżony na pewno wiedział jakie konta posiada gmina, zarówno te konta podstawowe jak i pomocnicze tzw. subkonta, a także świadek wskazała na dwie możliwości zaciągania przez pracowników pożyczek tj. z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych tzw. mieszkaniówek oraz z Kasy Zapomogowo-Pożyczkowej dla jej członków. Oceniając zeznania tego świadka sąd uznał je za obiektywne i bezstronne, świadek ten w czasie kolejnych zeznań podawał okoliczności w taki sposób w jaki je aktualnie pamiętał. Przy czym, za w pełni wiarygodne uznano zeznania złożone przez świadka po raz pierwszy, bowiem wówczas pamięć świadka była najświeższa, a zeznania były spontanicznie. Dowód z tych zeznań ma istotne znaczenie dla oceny sprawstwa i winy w zakresie przypisanego mu czynu, trzeba bowiem mieć na względzie fakt, iż wniosek świadka M. M. (1) o zaliczkę pochodził z dnia 27.04.2001 roku i był pierwszym wnioskiem zaakceptowanym przez oskarżonego. W tym też dniu rozpoczął się okres przestępczego zachowania oskarżonego. Na prawdziwość tego dowodu w którym świadek wskazuje na wiedzę oskarżonego o pobraniu zaliczki na cele prywatne i pochodzeniu środków na jej wypłatę z konta depozytowego w sposób ewidentny wskazuje dalsze zachowanie oskarżonego, który wykorzystując uzyskaną wiedzę o możliwości zaciągnięcia nieoprocentowanej pożyczki z konta depozytowego, już po upływie kilku tygodni od podpisania wniosku M. M. (1) bo w dniu 6.06.2001r. pobiera będąc w trudnej sytuacji osobistej i finansowej, po uprzednim uzgodnieniu tego faktu z K. S. (1), na swoją rzecz, pożyczkę w kwocie 1900 zł pochodzącą ze środków zgromadzonych na koncie depozytowym gminy. Kolejnym dowodem wskazującym na winę oskarżonego stanowią zeznania C. Ś., która na zlecenie T. M. przeprowadzała kontrolę doraźną w sprawie prawidłowości prowadzenia konta depozytowego. Świadek ten znajdując się u Skarbnika Gminy A. S. (3) celem uzyskania niezbędnych do tej kontroli dokumentów, słyszała osobiście jak wójt L. zwrócił się do niej słowami „że zwróci zaliczkę z depozytów”, a kiedy ta zapytała o jaką zaliczkę chodzi „on potwierdził, że tę z depozytów”. Przed sądem orzekającym świadek podtrzymała swoje uprzednie zeznania i nie mogą być one ocenione inaczej niż prawdziwe bowiem jest to osoba, która nie korzystała z tego rodzaju pożyczek i nie ma żadnego interesu by fałszywie zeznawać. Za prawdziwe i obiektywne zostały uznane także zeznania świadków A. R., A. S. (3), E. A., M. B., M. M. (2) i A.

S. (1) . Jak wynika z ich relacji osoby, które pobierały zaliczki mając kłopoty finansowe zwracały się do K. S. (1) o udzielenie im pomocy finansowej na cele prywatne i ona podejmowała decyzje w tym przedmiocie. Żaden z tych świadków, korzystających z zaliczek - pożyczek z konta depozytowego nie wskazał, aby z prośbą o jej udzielenie (pożyczki) zwracał się do oskarżonego S. L. (1). Nadto osoby te zeznały, że od momentu zwrócenia się z prośbą do oskarżonej o „zaliczkę-pożyczkę” do momentu jej wypłaty nie miały bezpośredniego kontaktu z oskarżonym i nie informowały go o celu udzielenia takiej zaliczki oraz z jakich środków pieniądze te mały być wypłacone. Poza świadkami A. S. (1) i M. M. (2) świadkowie ci zeznali, że dowiedzieli się o tym, że zaliczki wypłacane były z konta depozytowego i jest to niezgodne z prawem, jak wskazano wyżej dopiero po kontroli wewnętrznej lub w trakcie postępowania przygotowawczego w niniejszej sprawie. Zeznania te wzajemnie się uzupełniają w powiązaniu z innymi dowodami, tworzą logiczną i spójną całość. Powyższe dowody uzupełniają zeznania świadka A. S. (3) która stwierdziła, że sposób księgowania udzielanych „zaliczek-pożyczek” świadczy o tym, że były one księgowane ze znajomością prawa finansowego, w sposób niemożliwy do wykrycia w trakcie kontroli finansowej, co potwierdza protokół kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej we W., który stwierdzał jedynie nieprawidłowości w zakresie terminowości zwrotu wpłacanych przez wykonawców wadów i zabezpieczeń co uprawnia do jednoznacznego uznania o zaplanowanym i starannie przemyślanym działaniu z pełną świadomością jego bezprawności. Przechodząc do oceny zeznań świadków S. W. i T. M. stwierdzić należy, iż ich wiarygodność rozpatrywać należy w kontekście całokształtu ujawnionych nieprawidłowości w zakresie prowadzenia konta depozytowego gminy i wykorzystywania zgromadzonych na tym koncie środków finansowych wbrew przepisom prawa, zarówno na cele bieżące gminy, jak też na zaliczki na cele prywatne pracowników. Nie ulega zatem wątpliwości, iż świadkowie ci, pełniąc kolejno funkcję wójta gminy, a więc będąc odpowiedzialnymi za prawidłową gospodarkę gminy, mają z oczywistych względów interes osobisty, by ich ocena polegająca na ostatecznym twierdzeniu, iż oskarżony nie miał świadomości o pochodzeniu środków na zaliczki z konta depozytowego wpływała również na ocenę ich stanu świadomości w czasie akceptacji podobnych wniosków, do której, jak wykazało postępowanie dowodowe, szczególnie w przypadku W. S. W., również wielokrotnie dochodziło. Zgodzić się należy z twierdzeniami tych świadków, iż wpływało do nich wiele dokumentów, jednakże przerzucanie w związku z tym faktem odpowiedzialności na podległe im służby nie może być w żaden sposób zaakceptowane, bo w takim przypadku ich obowiązki polegające na gospodarowaniu mieniem gminy i sprawowaniem nadzoru finansowego, w tym także obowiązki zastępcy wójta podczas ich nieobecności, byłyby po prostu iluzoryczne .Dlatego też sąd uznał zeznania tych świadków za prawdziwe jedynie w części, gdzie zeznają zgodnie z ustalonym stanem faktycznym, w pozostałej zaś części odmówił im przymiotu wiarygodności.

Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd pominął zeznania świadków M. J. oraz R. P. i D. P., gdyż relacje tych świadków nie zawierały informacji istotnych dla rozstrzygnięcia postępowania w zakresie rozpoznanawych zarzutów.

Ponadto za podstawę ustaleń faktycznych Sąd przyjął zgromadzone w sprawie dokumenty, a w szczególności w postaci wnioski o zaliczki, dowody wpłat dokonanych na poczet zwrotu pożyczek i należnych kwot z tytułu odsetek, protokoły kontroli wewnętrznej przeprowadzonych przez świadka C. Ś., protokoły kontroli kompleksowej R., dokumenty dotyczące źródeł uprawnień i obowiązków oskarżonego w tym, jego akta osobowe, Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy w Ś. z 21 października 1999r i z dnia 23 grudnia 2003 r , instrukcje obiegu dokumentów w urzędzie. Dokumenty te uznano za wiarygodne i nie budzące zastrzeżeń co do ich autentyczności, a fakty z nich wynikające uznano za udowodnione. Za nie budzące zastrzeżeń uznano także opinie biegłej z zakresu rachunkowości L. S. z których wynika wysokość udzielonych pożyczek poszczególnym pracownikom, wysokość oprocentowania lokaty bankowej środków zgromadzonych na koncie depozytowym, a także fakt sprawdzania wniosków o zaliczki pod względem formalnym i rachunkowym przez K. S. (1), zaś pod względem merytorycznym i zatwierdzania do wypłaty przez oskarżonego S. L. (1). Biegła ta zaprezentowała także stanowisko, iż od kwot udzielonych pożyczek powinny być naliczane, zgodnie z przepisami prawa cywilnego odsetki ustawowe, wskazała też jak kształtowała się wysokość tych odsetek i wyliczyła ich wysokość za okres wykorzystywania środków finansowych od czasu ich pobrania przez pracownika do czasu zwrotu poszczególnych kwot. Tego stanowiska sąd nie mógł jednak podzielić. Trzeba bowiem mieć na względzie, iż wysokość oprocentowania środków zgromadzonych na koncie depozytowym gminy i umieszczonych na lokacie bankowej była dużo niższa od odsetek ustawowych, a szkoda jaką Gmina poniosła stanowi wysokość nie uzyskanych odsetek właśnie z tej lokaty bankowej. Zatem różnica w wysokości odsetek pomiędzy kwotą liczoną od bankowej lokaty depozytów

i pomiędzy kwotą liczoną według wysokości odsetek ustawowych stanowiłaby bezpodstawne wzbogacenie Gminy, której przecież przysługiwały odsetki od lokaty bankowej, ustalone w tej niższej wysokości, gdzie ich łączna kwota wyniosła (...) zł i ta kwota stanowi wysokość doznanej przez Gminę szkody.

Przystępując do oceny wyjaśnień oskarżonego S. L. (1) stwierdzić należy, iż prezentował on generalnie w toku niniejszej sprawy linię obrony opartą na przyznaniu, że co prawda akceptował on wnioski pracownicze o zaliczki w ten sposób, że sprawdzał je pod względem merytorycznym i zatwierdzał do wypłaty, jednakże wówczas nie widział, że sfinansowane one zostaną ze środków zgromadzonych na koncie depozytowym gminy i działał w zaufaniu do ówczesnego Skarbnika Gminy K. S. (1), której podpis był już na wnioskach złożony, co uprawniało go do przyjęcia, że wszystko odbywa się zgodnie z przepisami prawa. Podnosił też okoliczność, iż wnioski te podpisywał w zastępstwie nieobecnego wójta, a przy dużej ilości spraw do załatwienia w gminie było też dużo dokumentacji przedkładanej do podpisu i nie było czasu by prowadzić jakiegokolwiek rozmowy poprzedzające udzielenie danej zaliczki. Jednakże oskarżony zaznaczył, że przed podpisaniem wniosku pytał księgową czy wszystko jest prawidłowo, a ona zapewniała że tak. Nadto zapewniał konsekwentnie, że na wnioskach tych brak było adnotacji (...) czy też (...) i nie miał zatem świadomości o pochodzeniu środków, a działał w przekonaniu, że zaliczki te są wypłacane z konta bieżącego gminy.

Odnosząc się do pobranych na swoją rzecz pożyczek oskarżony wyjaśnił, że zatwierdzane one były przez wójtów W. i M., którzy również nie mieli wiedzy, że zaliczki te pochodzą z konta depozytowego i podkreślił, że zatwierdzali oni też inne wnioski o zaliczki. Nadto S. L. (1) podkreślił, że przeprowadzone kontrole przez Regionalną Izbę Obrachunkową nie stwierdziły żadnych nieprawidłowości w zakresie przeprowadzanych operacji księgowych dotyczących konta depozytowego.

W jego ocenie, te wszystkie okoliczności dowodzą, że nie miał świadomości bezprawności swojego działania i naruszania nim przepisów prawa. Takie stanowisko potwierdza też jego zdaniem fakt wystąpienia do W. T. M. z prośbą o rozłożenie spłaty pożyczek w łącznej kwocie (...) zł na raty przez potrącenie części należności w kwocie (...) zł z najbliższej wypłaty i spłatę pozostałości w późniejszym terminie. Oskarżony oświadczył, że gdyby wiedział że pieniądze pochodzą z konta depozytowego i jest to działanie sprzeczne z prawem nigdy nie wystąpiłby z taką prośbą, bo przecież przez tę prośbę nowa Skarbnik Gminy powzięła informację o wypłacie zaliczek z konta depozytowego i wszystko zostało ujawnione.

Wobec przeprowadzonych w sprawie dowodów stanowiących podstawę ustaleń stanu faktycznego w sprawie, wyjaśnienia oskarżonego nie mogły zostać uznane za prawdziwe, a ocenić je należało jako pokrętne i nastawione na uwolnienie się od odpowiedzialności karnej. Należy bowiem mieć na względzie, iż w początkowych swoich wyjaśnieniach oskarżony, mimo posiadania wyższego wykształcenia, wcześniejszej pracy zawodowej i zajmowanego stanowiska zastępcy wójta, przedstawia siebie jako osobę wysoce nieorientowaną, a nawet nieporadną, twierdząc, że przez trzy lata sprawowania funkcji, konta jakie gmina posiadała były dla niego „czarną magią” nie wiedział skąd pochodzą pieniądze na zaliczki, nie orientował się wówczas w kontach gminy, nie wiedział co to jest konto depozytowe, a na co inne. W taki braki wiedzy oskarżonego przecież podstawowej, a nie jakiejś szczególnej, nie można uwierzyć tym bardziej, że oskarżony w zakresie swoich obowiązków służbowych zajmował się inwestycjami, remontami, gospodarką komunalną i nieruchomościami, a więc chociażby z uwagi na te zadania musiał wiedzieć na jakim koncie gmina gromadziła środki finansowe wpłacane przez wykonawców jako wadła z tytułu przystąpienia do przetargu, zabezpieczenia gwarancyjne wykonawców z tytułu należytego wykonania umów czy też kaucje, a zatem musiał także wiedzieć jakie prawa takim kontem rządzi. Brak wiedzy oskarżonego w tym zakresie był po prostu niemożliwy. Przeczą tym wyjaśnieniom także zeznania świadka M. M. (1), która jednoznacznie stwierdziła, że oskarżony na pewno wiedział jakie konta posiada gmina, zarówno te konta podstawowe jak i pomocnicze tzw. subkonta. Nadto przed sądem orzekającym oskarżony zmiennie wyjaśnił podając, że wiedział, że gmina posiada konto dotyczące rachunku bieżącego i depozytów, a nadto zorientowany był także w zakresie kont specjalnych, gdzie ich założenie narzucane było przez banki, w przypadku ubiegania się przez gminę np. o dotacje. i był on również zorientowany, że zaliczki mogły być wypłacane z konta bieżącego, a z konta depozytowego „nie powinno się tego robić”.

Podobnie, w kontekście omówionych wyżej zeznań świadków K. S. (1), M. M. (1), a także C. Ś., należy ocenić wyjaśnienia oskarżonego w których zaprzecza by wiedział o pochodzeniu środków finansowych na zaliczki z konta depozytowego twierdząc jednocześnie, że działał w zaufaniu do pani Skarbnik i jakoby był przekonany, że są one wypłacane na poczet poborów z konta bieżącego gminy. Gdyby w istocie tak było, to z pewnością były zainteresowany chociażby przyczynami braku potrącenia własnych pożyczek z kolejnych poborów, które zwrócił przecież dopiero na wezwanie i to po upływie kilku lat. Nadto wiedział on także z pewnością, że następną zaliczkę z konta bieżącego można było pobrać dopiero po rozliczeniu poprzedniej zaliczki.

Nie może także eskulpować oskarżonego od winy podnoszona przez niego okoliczność podpisywania wniosków o zaliczki przez W. W. i M. i w ocenie sądu, brak ich wiedzy o pochodzeniu środków na zaliczki z konta depozytowego, w świetle zgromadzonych dowodów, jest także wysoce wątpliwy, w szczególności taka ocena sądu dotyczy W. S. W..

Także okoliczność, iż oskarżony wystąpił z wnioskiem o rozłożenie mu zwrotu kwoty pobranych pożyczek na raty nie potwierdza w żaden sposób braku jego wiedzy o bezprawności swojego działania, a jedynie może stanowić dowód jego trudnej sytuacji finansowej, na którą się powoływał występując do K. S. (1) z prośbą o udzielenie mu „zaliczek”.

Oskarżony stanął pod zarzutami popełnienia dwóch występków z art. 231 § 1 kk w zw. z art. 12 kk oraz z art. 231 § 1 kk w zw. z art. 12 kk .

Przestępstwa stypizowane w art. 231 § 1 i 2 kk to kwalifikowany typ przestępstw przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariusza publicznego, wynikających z przepisów określających ich zakres, w związku z zajmowanym stanowiskiem lub pełnionej funkcji, a także z istoty zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji, w wyniku czego sprawca działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego poprzez przekroczenie swoich uprawnień lub niedopełnienie swoich obowiązków. Oznacza to, iż zachowanie sprawcy stwarza zagrożenie dla jakiegokolwiek dobra ze sfery publicznej lub prywatnej, a sama szkoda nie musi wystąpić, a zatem są przestępstwami formalnym. Przy czym występki stypizowane w § 1 sprawca może popełnić jedynie z winy umyślnej w zamiarze bezpośrednim lub ewentualnym. Natomiast występki z art. § 2 jest przestępstwem kierunkowym z uwagi na cel działania sprawy, tj. osiągnięcie korzyści majątkowej, lub osobistej zarówno dla siebie, jak i kogoś innego. Jest to zatem przestępstwo, które można popełnić jedynie z zamiarem bezpośrednim ukierunkowanym na cel działania. Powyższe oznacza, że aby przypisać oskarżonym popełnienie takiego występkę, koniecznym jest ustalenie, iż doszło do spełnienia znamion strony podmiotowej czynu polegającego na tym, że w sposób umyślny przekroczył on swoje kompetencje i obejmował on swoim zamiarem zarówno przekroczenie uprawnień, jak i działanie na szkodę interesu publicznego lub prywatnego /miał świadomość i wolę/ w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej.

W świetle ustalonego w sprawie stanu faktycznego i przeprowadzonej oceny dowodów należy przyjąć, że oskarżony S. L. (1) doskonale zdawał sobie sprawę, od dnia zatwierdzenia pierwszego wniosku o zaliczkę, a był to wniosek świadka M. M. (1), iż de facto wniosek ten dotyczył udzielenia nieoprocentowanej pożyczki ze środków pochodzących z konta depozytowego gminy i taką samą wiedzę i wolę posiadał w zakresie pozostałych wniosków złożonych przez E. A., A. S. (1), K. S. (1), A. R., M. M. (2), jak też przy pobieraniu pożyczek własnych.

Nie ulega zatem wątpliwości, iż działał on z góry powziętym zamiarem, w krótkich odcinkach czasu, jako funkcjonariusz publiczny, przekraczając swoje uprawnienia wynikające z aktów prawa i wydanych na ich podstawie uchwały i zarządzeń oraz Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy opisanych w pkt. I części dyspozytywnej wyroku, wbrew przepisom prawa, wspólnie i porozumieniu z K. S. (1), która na każdą z pożyczek wyrażała wcześniej zgodę i akceptowała każdy z wniosków, a także pobrała na swoją rzecz takie pożyczki, w celu uzyskania korzyści majątkowej zarówno dla siebie jak też i dla pozostałych pożyczkobiorców, gdzie łączna kwota wypłaconych z konta depozytowego środków wyniosła (...)zł , działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego i narażając Gminę na szkodę (...)zł z tytułu utraconych odsetek bankowych, czym naruszył przepisy ustawy z dnia 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych /Dz.U. Nr. 155, poz. 1014 ze zm./ i wydanych na jej podstawie rozporządzeń tj. Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001r. / Dz.U. nr 153, poz. 1752/ w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych

jednostek sektora finansów publicznych oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 grudnia 2000 roku w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych oraz szczegółowych zasad i terminów rocznych rozliczeń i wpłat do budżetu przez zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych / Dz.U. nr 122, poz. 1333/, Ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku / Dz.U. nr 121, poz. 591/, Ustawy z dnia 26 listopada 1998 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999-2003 / Dz.U. nr 150, poz. 983 ze zm./

Taka ocena skutkowała przyjęciem postawionych oskarżonemu zarzutów za jeden czyn ciągle kwalifikowany z art. 231 § 2 kk w zw. z art. 12 kk i popełniony w okresie od 27 kwietnia 2001 roku do 2 stycznia 2004 roku.

Dla przyjęcia współsprawstwa wystarczającym jest porozumienie pomiędzy sprawcami i pełna akceptacja działań realizowanych przez każdego z nich, a takie było niewątpliwie, co wykazało postępowanie dowodowe, działanie S. L. (1) i K. S. (1). Nadto osoby te będąc funkcjonariuszami publicznymi i wykorzystując swoje uprawnienia, działały wielorazowo, w podobny sposób, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej zarówno dla siebie jak i innych osób.

Zgodnie z przepisem art. 115 § 4 kk korzyścią majątkową lub osobistą jest korzyść zarówno dla siebie, jak i dla kogo innego i jest to zdolność do zaspokajania potrzeb o charakterze materialnym, możliwa do wyrażenia w pieniądzu. Osoby te działały w zamiarze bezpośrednim kierunkowym zaspakajając w ten sposób majątkowe potrzeby własne i pozostałych pracowników Urzędu Gminy, wypłacone bowiem z konta depozytowego środki pieniężne pozostawały w ich dyspozycji bezprawnie, przez dłuższe okresy czasu, nawet kilkuletnie, jak w przypadku oskarżonego S. L. (1), a dodatkowo bez obowiązku zapłaty odsetek za czas dysponowania kwotami pożyczek.

W związku z powyższym uznając, że oskarżony S. L. (1) swoim działaniem w pełni wyczerpał ustawowe znamiona przypisanego mu czynu, a jego wina umyślna i zamiar bezpośredni, kierunkowy zostały udowodnione, sąd na podstawie art. 231 § 2 kk wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności.

Wymierzając oskarżonemu karę, Sąd kierował się dyrektywami wymienionymi w art.

53 kk. W ocenie sądu powyższa kara jest sprawiedliwa i adekwatna do stopnia winy oskarżonego i znacznej społecznej szkodliwości popełnionego przez niego czynu, o czym świadczy wykazany zamiar bezpośredni, kierunkowy jego działania, przy jednoczesnym uwzględnieniu charakteru naruszonych przez niego dóbr chronionych prawem, bowiem jako funkcjonariusz publiczny przekroczył on swoje uprawnienia i świadomie łamiąc obowiązujące przepisy prawa, naruszył szczególny stosunek zaufania, jakim został obdarzony przez ustawodawcę i społeczeństwo, a także jego wielorazowe działanie w warunkach czynu ciągłego jak też długi, bo kilkuletni okres tego działania. Przy wymiarze kary sąd miał również na względzie właściwości i warunki osobiste oskarżonego, jego uprzednią niekaralność, niewielką szkodę jaką poniosła Gmina oraz fakt, iż wszystkie pożyczki udzielane były osobom w trudnej sytuacji materialnej. Kara wymierzona oskarżonemu w najniższym wymiarze ustawowego zagrożenia, w ocenie Sądu, w wystarczającym stopniu spełni swoje cele zapobiegawcze i wychowawcze wobec niego i odwiedzie go w przyszłości od ponownego konfliktu z prawem, a nadto uzmysłowi mu naganność jego postępowania przez nadużycie pełnionej funkcji. Kara ta spełni też cele prewencji generalnej dając społeczeństwu wyraz negatywnej oceny tego typu zachowań i uświadomi mu, że przestępcze działania, także osób pełniących funkcje publiczne nie pozostają bezkarne.

Jednocześnie zakładając wobec S. L. (1) pozytywną prognozę kryminologiczną, jako osoby dotychczas nie karanej, Sąd na mocy art. 69 §1 i § 2 kk w zw. z art. 70 § 1 pkt. 1 kk skorzystał z dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary na okres 2 lat próby. Świadomość zagrożenia wykonania kary w przypadku postępowania niezgodnego z porządkiem prawnym będzie dla oskarżonego, w ocenie sądu, wystarczającym argumentem dyscyplinującym, a wyznaczony okres próby w dostateczny sposób zweryfikuje postawioną mu prognozę kryminologiczną.

Kierując się stosunkowo trudną sytuacją materialną oskarżonego, Sąd na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolnił go od kosztów sądowych w sprawie zaliczając wydatki na rachunek Skarbu Państwa i obciążył go opłatą sądową w kwocie 180 zł.

Sygnatura akt IV Ka 440/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący : SSO Waldemar Majka (spr.)

Sędziowie : SO Mariusz Górski

SO Agnieszka Połyniak

Protokolant: Aneta Pawlicka

przy udziale B. C. Prokuratora Prokuratury Okręgowej, po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2013 roku

sprawy **S. L. (1)**

oskarżonego z art. 231 § 1 kk w zw. z art. 12 kk oraz art. 231 § 2 kk w zw. z art. 12 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy

z dnia 1 marca 2013 roku, sygnatura akt II K 925/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I jego dyspozycji w ten sposób, że z opisu czynu przypisanego oskarżonemu eliminuje sformułowanie „w wysokości 220, 35 złotych”;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe związane z postępowaniem odwoławczym, w tym wymierza 180 złotych opłaty za to postępowanie.

Sygnatura akt IV Ka 440/13

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Świdnicy wniósł akt oskarżenia przeciwko S. L. (1) oskarżając go o to, że:

I. w okresie od 1999 roku do 2004 roku w Ś. woj. (...) działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu z K.

P. - S., będąc funkcjonariuszem publicznym pełniąc funkcje Zastępcy W. Urzędu Gminy w Ś. nie dopełnił powierzonych mu obowiązków w zakresie gospodarowania powierzonym mu mieniem w ten sposób, wydawał dyspozycje dokonania wypłat z konta depozytowego (...) na rzecz pracowników (...) w łącznej kwocie 63.870 wbrew obowiązującym przepisom prawa, działając na szkodę (...)

tj. o czyn z art. 231 § 1 kk w zw. z art. 12kk

II. w okresie od 06.06.2001 r. do 30.04.2003 r. w Ś. woj. (...)

działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z K. S. (1), będąc funkcjonariuszem publicznym pełniąc funkcję Zastępcy W. Gminy w Ś. nie dopełnił powierzonych mu obowiązków w zakresie gospodarowania powierzonym mieniem w ten sposób, wydał dyspozycje dokonania wypłat z konta depozytowego (...) pobrał zaliczki na swoją rzecz w kwocie 4.200 zł wbrew obowiązującym przepisom prawa, działając na szkodę (...)

tj. o czyn z art. 231 § 2 kk w zw. z art. 12 kk

Wyrokiem z dnia 1 marca 2013 roku (sygn. akt II K 925/11) Sąd Rejonowy w Świdnicy

I. oskarżonego S. L. (1) uznał za winnego tego, że w okresie od 27 kwietnia 2001 roku do 2 stycznia 2004 roku w Ś. woj. (...), działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z K. S. (1), jako funkcjonariusz publiczny

pełniący funkcję zastępcy W. Gminy Ś., będąc zobowiązanym z mocy Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95 ze zm.) i wydanej na jej podstawie Uchwały Rady Gminy Nr (...) z dnia 18 listopada 1998 roku; Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 159-1 ze zm.) i wydanych na jej podstawie zarządzeniach W. Gminy Ś. na (...) z dnia 19 listopada 2002 roku i nr (...) z dnia 28 marca 2003 roku ; § 15 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Ś. z dnia 21 października 1999 roku oraz zakresu obowiązków i odpowiedzialności służbowej pracownika samorządowego ustalonego na podstawie art. 100 Kodeksu Pracy oraz art. 15 i 16 Ustawy z dnia 22 marca 1990 roku o pracownikach samorządowych (Dz. U. z nr 21, poz. 124 ze zm.) do wykonywania powierzonych mu obowiązków w zakresie zarządu mieniem i nadzoru nad środkami finansowymi Gmina Ś. przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wbrew przepisom ustawy wydał dyspozycje wypłat środków finansowych zgromadzonych na koncie depozytowym Urzędu Gminy w postaci nieoprocentowanych pożyczek na rzecz pracowników (...):

a) M. M. (1) na wniosek z dnia 27.04.2001 r. na kwotę 4.000 zł, wypłaconą w/w dnia 30.04. 2001 r.

b) E. A. na wniosek z dnia 06.08.2001 r. na kwotę 1.500 zł, wypłaconą w/w dnia 06.08.2001 r.

c) A. S. (1) na wniosek z dnia 17.09.2002 r. na kwotę 800 zł, wypłaconą w/w dnia 18.09.2002 r.

d) K. S. (1) na wniosek z dnia

- 06.06.2001 r. na kwotę 14.800 zł, wypłaconą w/w dnia 06.06.2001 r.
- 07.03.2002 r. na kwotę 2.000 zł, wypłaconą w/w dnia 07.03.2002 r.

e) A. R. na wniosek z dnia:

- 03.09.2001 r. na kwotę 2.450 zł, wypłaconą w/w dnia 04.09.2001 r.
- 26.05.2003 r. na kwotę .1.000 zł, wypłaconą w/w dnia 27.05.2003 r.
- 30.06.2003 r. na kwotę 1.000 zł, wypłaconą w/w dnia 30.06.2003 r.
- 05.09.2003 r. na kwotę 2.500 zł, wypłaconą w/w dnia 05.09.2003 r.

f) M. M. (2) na wnioski z dnia:

- 25.05.2001 r. na kwotę 2.000 zł, wypłaconą w/w dnia 28.05.2001 r.

-13.08.2001 r. na kwotę 1.000 zł, wypłaconą w/w dnia 14.08.2001 r.

-11.02.2002 r. na kwotę 4.000 zł, wypłaconą w/w dnia 11.02.2002 r.

- 05.03.2002 r. na kwotę 2.000 zł, wypłaconą w/w dnia 01.03.2002 r. -14.01.2003 r. na kwotę 6.500 zł, wypłaconą w/w dnia 14.01.2003 r.
- 02.01.2004 r. na kwotę 3.000 zł, wypłaconą w/w dnia 14.01.2004 r. a także pobrał z tego konta na swoją rzecz pożyczki w dniach
- 06.06.2001 r. w kwocie 1.9000 zł
- 20.02.2002 r. w kwocie 1.500 zł
- 29.04.2003 r. w kwocie 800 zł

tj. wypłacono z rachunku konta depozytowego łącznie kwotę 52.750 złotych narażając Gminę w ten sposób na szkodę w wysokości 220,35 złotych z tytułu nie dopisanych do rachunku depozytowego odsetek bankowych, czym naruszył przepisy ustawy z dnia 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014 ze zm.) i wydanych na jej podstawie rozporządzeń tj. Rozporządzenia ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r. (Dz. U. Nr 153, poz. 1752) w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 grudnia 2000 roku w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych oraz szczegółowych zasad i terminów rocznych rozliczeń i wpłat do budżetu przez zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (Dz. U. Nr 122, poz. 1333), Ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku (Dz. U. Nr 121, poz. 591), Ustawy z dnia 26 listopada 1998 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 - 2003 (Dz. U. Nr 150, poz. 983zezm.)

tj. występku z art. 231 § 2 kk w zw. z art. 12 kk i za czyn ten na podstawie art. 231 § 2 kk wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 i § 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby lat 2 (dwóch);

III. na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych w sprawie zaliczając wydatki na rachunek Skarbu Państwa i obciążył go opłatą sądową w kwocie 180 złotych.

Apelację od wskazanego wyroku wywiódł obrońca oskarżonego zaskarżając wyrok w całości zarzucając

1. obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 231 § 2 kk przez niezasadne zastosowanie co do oskarżonego i uznanie go winnym popełnienia tego występku w sytuacji w której to z zebranych dowodów nie wynika, aby tenże przekroczył swoje uprawnienia w zakresie zarządu mieniem i nadzoru nad środkami finansowymi Gminy Ś., poprzez wydawanie dyspozycji dokonania wypłat środków finansowych zgromadzonych na koncie depozytowym, w postaci nieoprocentowanych pożyczek na rzecz pracowników (...), skoro swoim zamiarem nie obejmował przekroczenia swoich uprawnień zatwierdzając pod względem merytorycznym wnioski o zaliczkę, nie zaś pożyczkę, po upewnieniu się, prawnie jest to możliwe, który nie zawierał on adnotacji, iż będzie ona udzielona z konta depozytowego, zaś dotychczasowa praktyka w tym względzie z jaką spotkał się po objęciu stanowiska Zastępcy W. Gminy, w tym jego bezpośrednich przełożonych W. S. W., a następnie T. M., wyniki kontroli R.I.O. oraz zapewnienie Skarbnika Gminy K. S. (1) utwierdziły go w przekonaniu, że działał zgodnie z prawem i swoimi uprawnieniami;

2. obrazę przepisów prawa procesowego, która to mogła mieć wpływ na rozstrzygnięcie meriti: a) art. 410 kpk przez dowolne uznanie, że:

- oskarżony działał w wykonaniu z góry powziętym zamiarem, wspólnie i w porozumieniu z K. S. (1) dla osiągnięcia korzyści majątkowej, choć żaden dowód zgromadzony w sprawie nie pozwalał na taką konstatację,

- oskarżony wydawał dyspozycje wypłat środków finansowych zgromadzonych na koncie depozytowym Urzędu Gminy w postaci nieoprocentowanych pożyczek na rzecz pracowników (...) w sytuacji kiedy z zebranych dowodów wynika, że oskarżony zatwierdził jedynie pod względem merytorycznym wnioski o zaliczkę nie mając i nie mogąc mieć wiedzy, iż będą wypłacane z konta depozytowego,

b) art. 4 kpk polegającą na nieuwzględnieniu okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego, iż zatwierdzając pod względem merytorycznym wnioski o wypłatę zaliczki, nie przekroczył swoich uprawnień, skoro pod nieobecność W. Gminy był do tego umocowany, nie obejmował swoim zamiarem zarówno: przekroczenia swoich uprawnień bądź niedopełnienia swoich obowiązków, jak również i tego, że działał na szkodę interesu publicznego

wskazując na opisane zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego.

Sąd Okręgowy zważył:

apelacja nie jest zasadna.

Sąd I instancji nie dopuścił się wskazanych w apelacji naruszeń przepisów prawa materialnego i prawa procesowego.

Powoływanie się przez skarżącego na niewiedzę oskarżonego i powszechną praktykę pobierania środków w formie „zaliczek” z konta depozytowego gminy nie może prowadzić do stwierdzenia, iż oskarżony zachowaniem swym nie wyczerpał ustawowych znamion przestępstwa z art.231§2 kk.

Demonstrowana niewiedza oskarżonego stanowi próbę wykazania jego swoistej nieudolności jako przyjęta linia obrony, gdy tymczasem już z treści wniosków o zaliczki wynika zarówno fakt, iż nie były to zaliczki, a pożyczki, a wnioskodawcy dysponowali wiedzą odnośnie tej okoliczności jak i pochodzenia środków finansowych pozyskiwanych w ten sposób. Oskarżony akceptował wiele wniosków o „zaliczki”, ale przyglądając się treści jedynie tych, które były podstawą pozyskania środków przez samego S. L. (1) stwierdzić należy, iż wskazana praktyka oskarżonemu obca nie była.

Na wniosku z 29 kwietnia 2003 roku (k.61) widnieje adnotacja „depozyty”, zaś przeznaczenie zaliczki to „zakup materiałów” choć oskarżony żadnych materiałów nie zakupywał. Adnotacja „depozyty” znajduje się również na wniosku z 19 lutego 2002 roku oraz z dnia 5 czerwca 2001 roku, a zaliczka miała być przeznaczona „na poczet poborów” (?), a nadto oskarżony sam dokonał sprawdzenia treści wniosku pod względem merytorycznym, potwierdzając wskazane okoliczności podpisem. Zaliczki na poczet bliżej nieokreślonych materiałów, których oskarżony

nigdy nie dokonywał zakupu, czy też zaliczki na poczet poborów, które gdyby w istocie miały zasilać pobory - miesięczne wynagrodzenia byłyby pomniejszane o kwoty zaliczek, co przecież nie miało miejsca, to próba zalegalizowania „praktyki pożyczkowej”, w której oskarżony brał czynny udział mając wiedzę o zakresie procederu i pochodzeniu środków, co w niniejszym postępowaniu zostało niewątpliwie wykazane.

Niewątpliwie jest również działanie oskarżonego wspólnie i w porozumieniu z K. S. (1), a porozumienie to wbrew twierdzeniom apelującego wynika nie tylko z powtarzalności zachowań i ich rozłożenia w czasie ale przede wszystkim z prawnych regulacji dotyczących gospodarki finansowej gminy, warunkujących konieczność porozumienia między wymienionymi i podjęcia wspólnych działań aby środki finansowe móc w ogóle uruchomić. Konieczność taka

wynikała z treści art.46 ustawy z 8 marca 1990 roku ó samorządzie gminnym, który to przepis w zakresie zarządu mieniem komunalnym przewidywał reprezentację dwuosobową, a zatem samodzielnie wójt ani też skarbnik gminy nie byli władni do uruchomienia jakichkolwiek środków finansowych. Przepis art.50 cytowanej ustawy o samorządzie gminnym stanowił natomiast, iż obowiązkiem osób uczestniczących w zarządzaniu mieniem komunalnym jest zachowanie szczególnej staranności przy wykonywaniu zarządu zgodnie z przeznaczeniem tego mienia i jego ochrona.

Wobec powyższego powoływanie się przez oskarżonego na niewiedzę w zakresie gospodarowania środkami finansowymi gminy wydaje się swoistym nieporozumieniem i linią obrony, która nie może spotkać się z aprobatą.

Działanie oskarżonego na szkodę interesu publicznego również jest niewątpliwie, skoro prywatne potrzeby finansowe zaspokajane były ze środków publicznych. W aspekcie oceny działania oskarżonego istotne pozostaje odróżnienie szkody od korzyści majątkowej. Dla bytu przestępstwa z art. 231 § 2 k.k. nie jest konieczne wystąpienie szkody, wystarcza natomiast to, iż niebezpieczeństwo powstania szkody realnie występuje, sama zaś szkoda nie musi mieć charakteru materialnego, można mieć także charakter niematerialny a nawet szkody moralnej (tak Sąd Najwyższy w wyroku 18 grudnia 2012 roku, WA 25/12). Szkoda jaką poniosła gmina na skutek działania między innymi oskarżonego musiałaby być liczona również w aspekcie utraconych korzyści, które gmina mogłaby pozyskać inwestując środki publiczne, którymi na skutek udzielania pożyczek nie dysponowała. Takie wyliczenie jednak wykracza poza ramy niniejszego postępowania.

Szkoda wskazana w czynie przypisanym oskarżonemu nie została wyliczona prawidłowo, a jej sposobu wyliczenia sąd I instancji nie tłumaczy zresztą w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, czyniąc jedynie zawily wywód na ten temat oparty jedynie o wyniki kontroli wewnętrznej ignorując zaś wyliczenia biegłej (k.934 odwr.). Wyliczenie jednak szkody rzeczywistej nie jest konieczne w aspekcie ustawowych znamion czynu z art.231§2 kk , a jedynie ustalenie działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Zgodnie z art.115§4 kk korzyścią majątkową jest korzyść dla siebie lub dla kogo innego.

Korzyść, którą osiągnął oskarżony i wszystkie osoby pobierające nieoprocentowane pożyczki to możliwość pozyskania środków finansowych bez konieczności płacenia prowizji i odsetek, które w dacie czynu kształtowały się w przedziale między dziesięć a kilkanaście procent, co biorąc pod uwagę kwotę udzielonych pożyczek przekraczającą pięćdziesiąt dwa tysiące złotych oraz czas spłaty pożyczek (wielomiesięczny), pozwala przyjąć, iż korzyść uzyskana w ten sposób sięgała kilkunastu tysięcy złotych. Kierunek zaskarżenia wyroku jedynie na korzyść oskarżonego nie daje jednak uprawnienia do uzupełniania postępowania dowodowego w tym zakresie ani też dokonywania zmiany opisu czynu przypisanego oskarżonemu na jego niekorzyść. Wobec powyższego dokonano jedynie korekty opisu czynu przypisanego oskarżonemu, bowiem ujawniony materiał dowodowy w aspekcie powyżej prowadzonej analizy nie daje powodów do takiego właśnie definiowania szkody. Z tych też powodów nie można również podzielić argumentacji apelującego odnośnie znikomości stopnia społecznej szkodliwości czynu oskarżonego.

Orzeczona kara nie razi surowością i winna odnieść skutek w postaci kształtowania u oskarżonego szacunku do porządku prawnego i dbałości w gospodarowaniu środkami publicznymi, a nadto świadomości, iż funkcje publiczne nie mogą być wykorzystywane do pozyskiwania prywatnych korzyści.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono po myśli art. 636§1 kpk zasądzając od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty związane z tym postępowaniem, a na podstawie art. 8 i art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. nr 49 poz. 223 ze zm.) wymierzono mu opłatę w kwocie 180 złotych.